

РЕШЕНИЕ

№ 6133

гр. София, 19.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в публично заседание на 03.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Спасина Иванова, като разгледа дело номер **2957** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.204, ал.4 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр.с чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).
Образувано е въз основа на искова молба, предявена от П. Ц. Т. срещу Столична дирекция на вътрешните работи /СДВР/, с която се иска присъждане на обезщетение в размер на 1000 лв. за претърпени неимуществени вреди причинени от незаконосъобразни действия по задържане със Заповед рег. № 227зз-446/15.02.2021 г. за срок от 24 часа, отменена с влязло в сила решение по НАХД № 5503/21 г. на СРС.
Ищецът твърди, че е бил безпричинно задържан и без близките му да бъдат уведомени за това, че правото му на свободно придвижване ще бъде ограничено. Излага, че по време на задържането му е бил обект на грубо отношение от страна на полицейските служители, които са го спрели за проверка и потърсили документ за самоличност. Сочи, че след като полицейските служители задържали личната му карта, ги помолил да се легитимират, а те с насмешка отговорили, че нямам нямам правото да им иска легитимация. Излага също така, че му били поставили белезници и вкаран грубо в патрулния автомобил и отведен в 03 РУ- СДВР „за снемане на самоличност“. Сочи още, че след като е бил отведен в районното управление са взели личните му вещи и неколккратно го успокоявали, че няма да го бият. Излага съображения, че бил задържан в районното управление за около един час, без правото да се обади на своите близки, както и без да е уведомен за причините за задържането му. Излага доводи, че е оспорил заповедта за задържане и същата е била отменена като

незаконосъобразна с влязло в сила решение на 04.05.2022г. на СРС, 15 състав. Сочи още, че от действията на полицейските служители и незаконосъобразното му задържане, са настъпили неимуществени вреди, изразяващи се в ограничаване на правото му на свободно придвижване, накърняване на достойнството му, психически дискомфорт, чувство на унижение, страх и несигурност.

Ответникът – Столична дирекция на вътрешните работи оспорва предявения иск като неоснователен и недоказан. Твърди, че се касае за вреди, причинени вследствие на административна дейност, изпълнявана от държавен орган. Ответникът твърди, че за ангажиране имуществената отговорност на СДВР по реда на чл. 203 от АПК във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е необходимо на първо място наличие на отменен по надлежния ред административен акт. В случая, не се установява от ищеца такова обстоятелство. По делото не са ангажирани доказателства, от които да е видно, че е налице влязло в законна сила съдебно решение, с което да е отменена като незаконосъобразна издадената Заповед за задържане рег. № 227зз-446/15.02.2021г. Счита, че липсва и втората законова предпоставка, обуславяща уважаване на исковата претенция, а именно настъпването на вреди за ищеца. Излагат се съображения, че към исковата молба липсват доказателства относно изложените твърдения за претърпян от ищеца физически и психически стрес или дискомфорт през процесния период, като липсват пояснения в тази насока. Счита, че същите са голословни. Соци още, че не става ясно претенцията на насрещната страна за обезщетение на причинените ѝ неимуществени вреди за какъв период от време се отнася, както и каква е била интензивността на същите. Ответникът твърди, че твърденията на ищеца за получен душевен дискомфорт са все състояния, които следва да се удостоверят с необходимите медицински удостоверения, издадени от съответния специалист в тази област и не би следвало да се установяват с гласни доказателствени средства, от лица близки на пострадалия, които не биха могли да формират обективна преценка за обстоятелствата, довели до промяна в неговото емоционално състояние и причината за това. Излага се още, че не са ангажирани и доказателства, от които да е видно, че ищецът е претърпял описаните от него неимуществени вреди и те да се намират в пряка и непосредствена връзка с процесната Заповед за задържане. Счита, че ищецът по никакъв начин не доказва твърденията си, доколкото към исковата молба не са приложени доказателства, които да установяват, че насрещната страна е получила душевен дискомфорт или здравословни проблеми. Липсват медицински документи в тази насока, които да подкрепят твърденията на ищеца. Ответникът възразява в условията на евентуалност против размера на обезщетението за неимуществени вреди като прекомерно завишен, несъответстващ на твърдените такива и несъобразен с изискването за справедливост, залегнало в чл.52 от ЗЗД. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Претендира за прекомерност на адвокатския хонорар, направен в настоящето производство.

Представителят на СГП счита, че искът е основателен.

Съдът, като взе предвид становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното.

По отношение на ищеца е била издадена заповед за задържане рег. № 227зз-446/15.02.2021г., от полицаи при 03-во Районно управление на Столичната дирекция на вътрешните работи (РУ - СДВР), на основание чл. 72, ал.1, т.2 от Закона за министерството на вътрешните работи (ЗМВР), за срок до 24 часа.

С влязло в сила на 4.5.2022 г. решение № 20027863/6.4.2022 г. на СРС, 15-ти с-в,

постановено по НАХД № 5503/2021 г. посочената заповед за задържане е отменена.

По делото е разпитан св. В. З. М. – майка на ищеца.

В показанията си св. М. сочи, че синът ѝ бил задържан на 15.02.2021 г. Малко след 19.30 часа, позвънил и казал по телефона: „...Мамо когато съм предал личната карта на полицаите, имам ли право да знам кой ме проверява?“ Тъй като свидетелката е служител на МВР, отговорила: „...Да. Защо, какво се случва?“ Някой му взел телефона и се обадил мъж, който каза „...Този(визирайки П.) иска да си покаже служебната карта ли?“. Попитала какво се случва и тогава чула някой, не този който говорил с нея по телефона, а друг мъж който казал, „...Не се разправяй повече с тая. Метни го това лайно в патрулката.“ Разговорът приключил. Опитвала се да набере П. няколко пъти: три, четири, но той не отговорил. След известно време, трудно ѝ е да каже колко, имала позвъняване от телефона на П., но не се обадил, а се обадил мъж, който се представил като полицай В.. Казал, че П. ще бъде отведен в районното за установяване на самоличност. Попитала къде е личната карта на П. и той казал, че е у него - полицай В.. Не попитала в кое районно. Разговорът приключил, без да знае къде се озовава ищецът.

Може би след около два часа, между девет и половина и десет, П. се прибрал вкъщи уплашен, разстроен и почти неадекватен. Каза, че е изживял филм на ужасите. Вкаран бил с белезници, с главата напред. Хванали са го за главата и краката за да го вкарат в патрулката. Той не се е съпротивлявал. Откаран е бил в районното. Попитал е защо се озовава в районното и един от полицаите, били са трима, когато са го вкарали в патрулката е излязъл за малко, върнал се е и е казал на колегите си: „...Шефът разпореди да му пишете всичко“, каквото и да значи. П. казал, че за времето, в което е бил там, си е говорил за футбол с един от полицаите, докато други са писали някакви неща без да му обясняват какво пишат. След което са му дали да допише някакви листа. Попитал какво е това и са му казали, че едното е акт, за това, че е буйствал и им е пречил да си свършат работата. П. е отговорил, че такова нещо няма и не се е случило. Отговорът на полицаия е бил: „...Пиши, че не си съгласен. Макар, че каквото и да пишеш няма никакво значение.“

На другият ден свидетелката отишла заедно с П. в ОЗ РУ-СДВР за да разберат какво се случва и служител от ОЗ РУ попитал дали ще обжалват и задържането. Не представиха документ за това. Месеци след въпросното събитие, виждайки служител на реда докато се разхождахме, ищецът застанал мирно. На въпроса защо се случва той твърдял, че се страхува да не му се нахвърлят. Към днешна дата не стои мирно, но твърди, че влиза в кафене или магазин просто за да не се наложи да ги вижда. Приятелите му се подиграват, че се страхува от полицаите.

Не е споделял промяна в поведението след това като отношение към близки, към роднини, към приятели, към работа, (ако работи) преди и след задържането му, някаква промяна в здравословното му състояние.

Съдът, като взе предвид така установеното, както и становищата на страните, намира следното:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.

Законът за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/, в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ предвижда, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия

на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност.

Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ длъжното обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите.

Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми.

В тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите предпоставки по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата.

Съгласно тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен - член 204, ал. 1 от АПК, който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация.

Безспорно по делото се установява първата от кумулативно необходимите предпоставки за основателността на иска, а именно – постановен административен акт, впоследствие отменен като незаконосъобразен, с влязло в сила съдебно решение.

На следващо място, въз основа на събраните по делото доказателства следва да се направи извод, че именно вследствие на този незаконосъобразен акт ищецът е претърпял неимуществени вреди, т.е. установяват се другите две предпоставки за основателността на иска, а именно – причинна връзка и вреди. Ето защо следва да се приеме, че искът е основателен. Установява се наличието на предпоставките на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ за основателността на разглеждания иск.

В процесния случай следва да се направи извод, въз основа на събраните доказателства, че въз основа на отменената заповед са претърпени следните болки и страдания: ищецът в деня на ареста се прибрал уплашен, разстроен и почти неадекватен. Месеци след въпросното събитие, виждайки служител на реда, ищецът застанал мирно. Твърдял, че се страхува да не му се нахвърлят. Към днешна дата не стои мирно, но твърди, че влиза в кафене или магазин просто за да не се наложи да ги

вижда. Приятелите му се подиграват, че се страхува от полицаите.

Не е споделял промяна в поведението след това като отношение към близки, към роднини, към приятели, към работа, (ако работи) преди и след задържането му, някаква промяна в здравословното му състояние.

Ето защо съдът намира, че са налице предпоставките за основателността на иска, поради което следва да се присъди обезщетение за причинените неимуществени вреди.

По отношение на неговия размер.

На основание чл. 52 ЗЗД следва да се определят по справедливост. Понятието "справедливост" по смисъла на [чл. 52 ЗЗД](#) не е абстрактно понятие, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението.

Такива обстоятелства, при определяне на обезщетението за неимуществени вреди по искове с пр. осн. [чл. 1, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ](#), са: личността на увредения, данните за предишни правонарушения, начина му на живот и обичайната среда, отражението върху личния, обществения и професионалния живот, разгласа и публичност, стигнало ли се е до разстройство на здравето, а ако увреждането на здравето е трайно, каква е медицинската прогноза за развитието на заболяването както и всички обстоятелства, имащи отношение към претърпените морални страдания, преценявани с оглед конкретиката на случая. Във всички случаи на приложение на [чл. 52 ЗЗД](#), база при определяне на паричното обезщетение за причинени неимуществени вреди са стандартът на живот в страната и средностатистическите показатели за доходи по време на възникване на увреждането.

В случая, от една страна следва да се има предвид това, че ищецът е търпял болки и страдания, по-интензивни в деня на задържане, а впоследствие – постепенно са намалели и отшумели.

Установява се, че незаконното задържане се е отразило на социалното общуване /плашел се от полицаи, приятелите му го подигравали/.

От друга страна, следва да се има предвид относително краткият период, в който ищецът е търпял вреди. Страданията са били с в първите дни в сравнително висок интензитет, но са отшумели сравнително бързо. Освен, че се плашел от полицаи и приятелите му се подигравали, не се установяват други факти в тази насока.

Ето защо и като се има предвид датата, на която той е задържан – 15.2.2021 г., съдът намира, че справедливото обезщетение следва да се определи в размер на претендираната сума от 1000 лв.

По разноските. Ищецът се установява, че е направил разноски в размер на 410 лв. /400 лв. за адвокатско възнаграждение и 10 лв. – за държавна такса/. Предвид основателността на исковете, то следва да се присъдят разноски, до претендирания и установен размер.

По възражението на ответника за прекомерност. Възражението съдът намира за неоснователно. Адвокатското възнаграждение е съобразно с фактическата и правна сложност на делото, както и е до минимума по чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Въз основа на тези мотиви съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на П. Ц. Т., ЕГН [ЕГН], сумата от 1000 лв. обезщетение за причинените му неимуществени вреди – болки и страдания от издадена заповед за задържане - заповед за задържане на лица с рег. № № 227зз-446/15.02.2021 г. за срок от 24 часа, издадена от полицаи при 03-то Районно управление на Столичната дирекция на вътрешните работи, отменена с влязло в сила на 4.5.2022 г. решение № 20027863/6.4.2022 г. на СРС, 15-ти с-в, постановено по НАХД № 5503/2021 г.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на П. Ц. Т., ЕГН [ЕГН] П. Ц. Т., ЕГН [ЕГН] сумата от 410 лв. разноски.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от уведомяването за изготвянето му.

СЪДИЯ: